

giver i Betænkningen med Hensyn til Uendringen under Nr. 8, da Mindretallet mener, at saafremt Reformen skal komme den i mange Maader ugunstig stillede Egn til gode i nærværende Betydning, da maa det i Lovforslaget nævnte Maksimumbeløb som Regel være Grænsen for disse Lodders Størrelse, hvad man ikke tror vil blive Tilfældet efter Flertallets Uendring.

Mindretallet forbeholder sig i øvrigt at motivere sit Standpunkt nærmere i Tinget.

Et fjerde Mindretal (Harald Jensen) erkender, at Flertallets Forslag indeholder adskillige Forbedringer saavel af Regeringens Forslag som af Landbokommissionens Flertalsforslag. Alligevel tror Mindretallet, at det er nødvendigt at strække sig betydelig videre, hvis Reformen skal blive til virkelig og varig Gavn for vort Lands uheldigt stillede Samfundsklasse, Landarbejderne.

Naar Flertallet forøger Jordloddernes Størrelse med $\frac{1}{2}$ à 1 Td. Land, saaledes at der paa dem efter Flertallets Formening kan holdes to Køer, erindres om, at selve Landbokommissionen ikke anser Jord til to Køer for stiftet til at gøre Landarbejderen økonomisk selvstændig. Det hedder i Betænkningen Side 23:

„Det synes i de statistiske Undersøgelser godtgjort, at ligesom Husmænd med 1 Ko maa søge en væsentlig Del af deres Fortjeneste ved Arbejde for andre, saaledes maa ogsaa Husmænd med 2 Køer søge en Del Arbejde uden for Hjemmet; ja det synes endog at lade sig godtgøre, at Husmænd med 2 Køer, naar de ikke kunne faa tilstrækkeligt Arbejde for andre, er daarligere stillede end Husmænd med 1 Ko, saafremt disse have lettere Udgang til Bestæftigelse paa de større Jordbrug. Først naar Huslodderne blive saa store, at der kan holdes 3 Køer, synes Brugerens udelukkende at kunne leve af sin egen Bedrift.“

Dette sidste maa være Formålet for en demokratisk Lovgivning paa dette Omraade. Thi at give en Mand saa lidt Jord, at han skal søge sit væsentligste Udkomme, eller dog en stor Del deraf, ved at være ude hos andre paa Arbejde, er ingen Gevinst for

ham og allermindst en Gevinst for Jorden. Hans Jord bliver da drevet som et Anhang til en eller anden større Gaard, og der kan ingen særlig Omhu vises den. Det Arbejde, han selv skal vie den, maa han gøre paa Helligdagene eller om Aftenen, naar han er træt. En saadan Jordlod gør ham endnu mere afhængig, end han vilde være uden den. Han har sin Arbejdskraft bunden til den, der driver hans Jord. Han maa gaa for den Løn, der bydes, og bidrager derfor til at trykke Lønnen for de andre Landarbejdere, medens dog Arbejderklassens stigende Røbeevne efter Mindretallets Opfattelse er Grundlaget for Samfundets Trivsel.

At der skulde staves økonomisk selvstændige Jordbrugere, var ogsaa Forudsætningen for Landbokommissionens Medsættelse, thi det hedder i den Betænkning, som det paagældende Folketingsudvalg afgav d. 8de Marts 1894, at Husmandsbrugene skulde være „af en saadan Størrelse, at en arbejdsom Familie ved sammes Drift — som Ejer eller som Bruger — vil være i Stand til at skabe sig selvstændigt Erhverv.“

Husmandsbrug som de af Landbokommissionen foreslaaede ville imidlertid næppe ved almindelig Drift give Ejeren mere end 200 Kroners Nettoudbytte. For blot at faa en nogenlunde anstændig Marsindtægt, skal han altsaa tjene 300 Kr. ved Arbejde for andre. Men selv Udvalgsflertallets Forslag vil kun medføre et Nettoudbytte af Husmandsbruget paa ca. 300 Kr. Altsaa maa 200 Kr. skaffes ved Arbejde ude. En saadan Husmand vil med en Afgift af godt $3\frac{1}{2}$ pCt. (nøjagtig 3,375 pCt., de første 5 Aar dog kun 3 pCt.) af 80 pCt. af sin „Ejendom“s Værdi komme til at sidde lige saa haardt, som om han skulde svare 4 pCt. af $67\frac{1}{2}$ pCt. (de første 5 Aar dog kun 60 pCt.) af sin „Ejendom“s Værdi. Men saadanne Naar vilde de fleste Landmænd kalde uudholdelige, og de vilde kræve ganske anderledes Hjælp af Staten. — Gennemsnittet af Prioritetsgælden paa Landejendomme var i de 15 Aar fra 1870—84 ca. 41 pCt. af Salgssummerne for de i dette Tidrum folgte Landejendomme. Men i